

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Continens Armamentarium Seu Panoplima Spiritualem - Id est, Varia arma
& media ad omnis generis tentationes fortiter sustinendas, & feliciter
superandas, Ad Omnium Quidem Animarum

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1688

Tent. V. Circa Temeraria Judicia passiva.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48377)

§. V.

Tentatio V. circa temeraria Judicia
passiva.

LXXXV. **C**ælius Religiosus omni studio ad perfectionem incumbens, advenit, et resque suas actiones in sinistram partem accipit, et passim à commilitonibus pro Hypocrita haberi despici, qui nihil solidæ virtutis possidens, hominibus duntaxat oculis placere studeat. Unde vehementer tentatur, & hanc ipsam suam tentationem suo spirituali manifestat. Quæritur, quomodo liberandus sit ab hac tentatione?

Responsio.

LXXXVI. Inprimis ei ostendat, quàm difficile imò impossibile propemodum sit hæc judicia effugere, uti satis clarè libellus de imitatione Christi indicat 3. c. 36. dicens: *Multi multa loquuntur, & ideo per se va fides est adhibenda. Sed & omnibus satis esse, non est possibile. Etsi Paulus omnibus studuit in Domino parere, & omnibus omnia factus est, tamen etiam pro modo duxit, quòd ab humano die iudicatus fuerit. Satis pro aliorum adificatione, & salute, quantum poterat, & poterat. sed ne ab alijs aliquando iudicaretur vel non despiceretur, cohibere non potuit. Imò & Christus obtinere id nequivit; hinc Eccl. 7. comparatur dicens: Venit Joannes Baptista neque manducans panem, neque bibens vinum & dicitis: Dæmonium habet. Venit Filius hominis manducans, & bibens, & dicitis: Ecce homo devorator, & bibens vinum, & comensus publicanorum & peccatorum. Hinc Discipulos*

contra hæc iudicia roborans, Matt. 10. dixit: *Non est Discipulus supra Magistrum, si Patrem-familias Belphegor vocaverunt, quanto magis domesticos eius?*

LXXXVII. Secundò ostendat illi, quàm parùm curanda & æstimanda sint iudicia hominum; quæ enim Virgo curaret, si à cæco quopiam homine deformis diceretur? atqui æquè parum curandum est, si homines de nostris operibus iudicent; cùm enim omnis horum bonitas ab intentione pendeat, juxta illud Ps. 44. *Omnis gloria Filia Regis ab intus*: intentio autem à nullo homine sine speciali DEI aut hominis revelatione videri, & cognosci possit, meritò quoad hoc cæcis comparari possunt, uti ipse etiam Christus comparavit, Matt. 15. dicens: *Sinite illos, cæci sunt, & duces caecorum.*

LXXXVIII. Tertio eidem ostendat, quòd, etiam si vera essent humana iudicia, nihilominus parvi facienda forent, cùm nullus sine voluntate DEI vel illius movere possit, uti S. Petrus l. c. 3. indicavit, dicens: *Quis est, qui noceat vobis, si boni æmulatores fueritis?* an non ergo ridendus erit, qui à bonis operibus per ejusmodi hominum iudicia absterri se patitur, perinde ac rideretur is, qui ad convivium invitatus timeret domum ingredi, eò quòd depictos ante Januam Gigantes videret: aut qui per plateam transire vereretur, ne anseres eum assibilarent: aut qui à silvæ ingresso se absterri per foliorum strepitum timeret? an non enim de homine dictum est à Job. c. 13. *contra folium, quod vento rapitur, ostendis potentiam tuam?* an non propter garrulitatem inanem similes sunt homines anseribus sibilantibus? an non propter inopotentiam nocendi similes depicto & armato Giganti? ut adeò meritò Thomas de Kempis l. 3. c. 36. timentem ejusmodi

judicia sic alloquatur, & confortet: *Quis es tu, & quid
meas à mortali homine? hodie est, & cras non comparabitur.*
*DEVM time, & hominum terrores non expave-
scas. quid potest aliquis in te verbis aut injuriis? sibi potius
concedet, quàm tibi.*

LXXXIX Quartò suadeat illi, ut doctrinam
berrimam pij Authoris l. 3. c. 36. sibi applicet, in
na Christi sic loquentis: *Fili, jacta cor tuum firmum
in Domino, & humanum ne metuas judicium, ubi
conscientia piuum reddit, & infontem. Bonum est
beatum taliter pati, nec hoc erit grave humili cordi.
DEO magis, quàm sibi ipsi confidenti.* Ita sanctus
Paulus se solatus est 2. Cor. c. 1. dicens: *Gloria
hæc est, testimonium conscientie nostræ.* Ita & S. Augu-
nus l. 2. contra Jov. c. 1. dicens: *Senti de Angustia
quidquid libet; sola me in oculis DEI conscientia
accuset.* Conscientia autem non est aliud, quàm scien-
tia & testimonium, quo anima sibi conscia est, &
que attestatur, se purè, & sanctè juxta legem
vivere. Hortetur ergo Cæsarium, ut nolit male agere,
& sic sua eum conscientia non accusabit; si conscien-
tia ipsum non accuset, DEUS ipsum non judicabit;
si DEUS non judicet, pro minimo ipsi sit ab homi-
bus judicari; nam, ut S. Gregorius Naz. rectè
vertit, DEI Judicium cordatis hominibus pluris facien-
dum, magisque curandum est, quàm omnium ho-
minum in unum coactorum.

XC. Quartò illi ostendat damna, quæ ex nimio
more horum judiciorum oriri solent, nempe ut nihil
aut certè pauca opera cum debita perfectione, uti
olim Polycletes celebris Pictor concivibus suis ostendit,
dum duas imagines pinxit, unam juxta propriam
sententiam

sensum & artis suæ præcepta; verùm cum eam ante
 domum pro exiccatione expositã à multis carpi adver-
 tisset, aliam huic omnino similem pinxit, & cum ite-
 rum exposuisset, quidquid à quovis carpi occultè la-
 tens audiverat, juxta carpentis sensum mutavit, unde
 tandem propter tam crebram mutationem tam defor-
 mis imago prodijt, ut nemo sine risu eum aspiciere pos-
 set. Quare priorem imaginem iterum exposuit, &
 juxta deformem imaginem statuit, cumque cives spe-
 ctaturi has imagines certatim convolâssent, & à Poly-
 clete interrogati, quid de ijs sentirent, primam pluri-
 mum laudarent, secundam autem velut stultè pictam
 vehementer improbarent, subiecit ille: atqui prima
 secundùm artis meæ præcepta, altera juxta vestrum
 sensum depicta est. Hinc ergo colligite, qualia mon-
 stra quis progigneret, si vestra perversa judicia atten-
 deret. Quam proinde doctrinam & sibi applicet
 Casarius, discatque inde, quàm vera pronuntiârit S.
 Hieronymus Ep. 28. *Prima virtus Monachi est, ho-
 minum judicia contemnere.* Dicat proin cum S. Gre-
 gorio Naz. orat pro seips. *Quid meâ interest, qui rei ve-
 ritatem magis curo, imò solam curo? hoc enim vel me
 condemnaverit, vel absolverit: hoc miserum vel beatum
 reddiderit. At quid alijs videatur, nihil ad nos, que-
 madmodum nec alienum somnium. Non ita alijs vide-
 tur, ais, quid verò? an ijs, qui vertigine correpti sunt,
 terrâ fixa & stabilis videtur? quocirca fac prius fidem,
 sanos esse eos, qui de nobis ita sentiunt, & tum nos ad-
 mone, ut meliorem mentem induamus.* Rectè ergo S.
 Hieronymus l. 1. c. 3. in Isaiam concludit; *Spernentes
 hominum judicia, nec laudibus eorum extollamur, nec
 obiretationibus contristemur, sed ingrediamur rectam
 viam, & tritas à SS. Prophetis semitas.* §. VI.